

Svaz moderní
energetiky

Vydal

ALIANCE
PRO ENERGETICKOU
SOBĚSTAČNOST

Za podpory

ZMENA
KLEPSIMU

Podpora pro nové zdroje

KROK, KTERÝ OTEVŘE ČESKO MODERNÍ ENERGETICE

Poslanecká sněmovna má šanci dát zásadní impuls k rozvoji moderní a čisté energetiky. Součástí změn v rámci novely zákona o podporovaných zdrojích (sněmovní tisk 870/0) je návrh na zavedení aukční podpory pro nové projekty obnovitelných zdrojů.

Proč je podpora pro nové projekty obnovitelných zdrojů zásadní pro budoucnost udržitelné české energetiky:

1

Transparentní a předvídatelný systém

Pozměňovací návrhy předložené poslanci Marianem Jurečkou a Petrem Dolínkem rozšiřují podporu na další typy obnovitelných zdrojů. Aukční systém podpory spočívá v tržní soutěži zájemců o výstavbu, kteří předloží na základě dopředu vyhlášených aukcí s jasně stanoveným objemem megawattů své nabídky s cenami, za kterou mohou dodávat elektřinu spotřebitelům. Tím se vyhneme:

- riziku, že by v Česku vznikaly předražené projekty, které by zatížily spotřebitele elektřiny: podporu získají ti, kteří předložili nejnižší nabídky
- hrozbě skokového růstu obnovitelných zdrojů, které by zatížily síť: vláda může velmi snadno regulovat rozvoj obnovitelných zdrojů
- nestabilitě investičního prostředí: investoři se budou připravovat na dopředu oznámené aukce: systém je předvídatelný pro všechny uchazeče
- riziku nesplnění klimatických cílů Evropské unie a České republiky pro rok 2030: Evropská komise nám aukce opakovaně doporučuje jako osvědčený způsob, jak podpořit dostatečně rychlý rozvoj obnovitelných zdrojů pro dosažení cíle, kterým je snížení skleníkových plynů o 55 %

Návrh také počítá s tím, že pro malé zdroje (do 1 MW) bude podpora nadále formou administračně jednoduššího zeleného bonusu.

1. krok

Vláda vyhlásí aukci o předem stanoveném objemu (MW) pro FVE

2. krok

Firmy přihlásí projekty s různými nabídkami za dodávku elektřiny do sítě (Kč/MWh) – samostatná kola pro solární elektrárny, větrné elektrárny a bioplynové stanice

3. krok

Vláda vybere ty nejlevnější

Zvláštní přístup mají malé projekty obcí nebo občanů. Pro ty Energetický regulační úřad dopředu stanoví, jakou podporu mohou dostat, pokud projekt zrealizují v následujícím roce.

2

Princip technologické neutrality

Velkou výhodou provozní podpory regulovanou prostřednictvím jednotlivých aukcí je vedle získání levných projektů také variabilita systému. Ve chvíli, kdy se ukáže, že Česko nestačí plnit své závazky v navyšování podílu obnovitelných zdrojů, může vláda vyhlásit aukce v potřebném objemu pro daný typ obnovitelného zdroje. Rozhodnutí, jaké typy zdrojů nejvíce podporovat, se může v průběhu desetiletí měnit na základě technologického vývoje, využití přírodních podmínek nebo zájmu investorů. Právě proto by měl být systém co nejvíce variabilní a přistupovat k obnovitelným zdrojům podle principu technologické neutrality.

3

Investiční vs. provozní podpora

Ministerstvo průmyslu argumentuje proti aukcím tím, že obnovitelné zdroje energie získají dostatečnou podporu v rámci připravovaného Modernizačního fondu. Jak je vidět na přístupu řady evropských států, je provozní podpora (získaná v aukcích) výhodnější pro stimul poklesu nákladů. Jistota návratnosti investice zákonitě snižuje míru rizika, a tudíž i očekávaného zisku.

Nadto, provozní podpora je na rozdíl od investiční mnohem méně administrativně náročná. Její zavedení umožní tedy větší rozvoj výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů pro vlastní spotřebu, než jakýkoliv dotační program. Posouzení výsledků aukcí je také násobně jednodušší pro státní správu. U malých projektů to navíc může být Energetický regulační úřad (ERÚ), který podporu v souladu s evropskou legislativou stanoví.

4

I pro ty nejmenší výrobní

Podstatným benefitem předložených pozměňovacích návrhů je skutečnost, že umožní získat provozní podporu také pro ty malé výrobní, které jsou realizované v domácnostech, firmách nebo obcích. Typicky může jít o solární elektrárny umístované na budovách. Proto jsou pozměňovací návrhy výhodné také například pro komunitní či komunální projekty, různé instalace solárních výroben na školách, obecních budovách apod. Pozici budou mít o to výhodnější. Nebudou muset o podporu soutěžit v aukcích, ale ERÚ by jim dopředu stanovil výši podpory.

5

Nejlevnější cesta k nízkouhlíkové energetice

Nejlevnější cestou k nízkouhlíkové energetice, ke které se ČR dobrovolně zavázala, je prostřednictvím technologicky neutrálního přístupu – tedy volné soutěže všech druhů obnovitelných zdrojů (v rámci samostatných aukcí a zelených bonusů).

Možný efekt promítnutý do cen elektrické energie: budeme-li uvažovat, že by příští vlády zavedly do roku 2030 například každoroční aukční soutěž o podporu pro 200 MW nových fotovoltaik, lze předpokládat roční náklady okolo 350 milionů korun za rok (při očekávané soutěžní ceně 55–60 EUR/MWh, 1100 Wh/rok). Ve výsledku bude celková roční suma podpory ještě podstatně nižší, neboť lze systém aukcí kombinovat s investiční podporou prostřednictvím Modernizačního fondu a současně lze očekávat průběžný pokles cen technologií.

6

Podpora pro nové solární elektrárny a bioplynky má širokou podporu

Vládní návrh aukcí obsahuje opatření pouze pro podporu nových větrných a vodních elektráren či zdrojů spalujících skládkové a kalové plyny. Chybí podpora pro solární elektrárny, které jsou přitom nejvýhodnější pro spotřebitele elektřiny a bioplynové stanice, které mají řadu pozitivních přínosů pro rozvoj venkova nebo nakládání s odpady.

Restart podpory pro solární elektrárny přitom podpořila řada kolektivních organizací: vedle Svazu moderní energetiky také Svazem průmyslu a dopravy ČR, Hospodářská komora, Svaz měst a obcí nebo Sdružení místních samospráv.

Návrh také podporují ekologické organizace – například Hnutí DUHA. Rozvoj bioplynových stanic pak podpořily také Agrární komora a Asociace soukromého zemědělství.

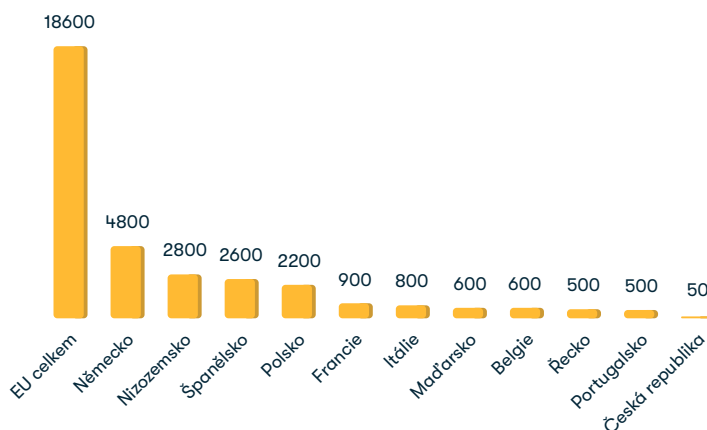
7

Ekonomický impuls pro oživení ekonomiky

Pokud bychom během tohoto desetiletí zvýšili podíl obnovitelných zdrojů zejména investicemi do výroben elektrické energie, přinese to růst HDP ve výši 7 % a vznik více než 30 tisíc pracovních míst.

Srovnáme-li meziroční přírůstek nových solárních elektráren s největšími trhy v Evropě, lze zjistit, jak moc Česko zaostává. Nutno podobnotkonut, že se v uvedených státech nezastavil rozvoj solárních elektráren ani během pandemie COVID-19.

Nově postavený výkon solárních elektráren v roce 2020 [MW]

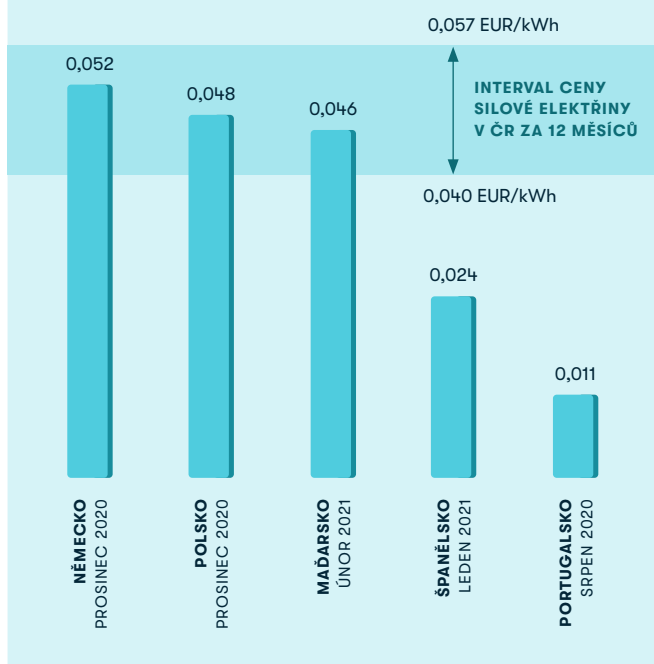

8

Vyzkoušené řešení z řady států

Příkladem země, kde aukce fungují dlouhodobě, je Německo. Od zahájení aukcí v roce 2015 klesly ceny sluneční energie na polovinu. Aukce fungují úspěšně také v Polsku, kde tamní vláda využívá soutěžní nabídky od roku 2016 pro všechny typy obnovitelných zdrojů včetně fotovoltaiky. Během roku 2020 zvýšilo Polsko pomocí aukcí a dalších podpůrných politik svůj instalovaný výkon ve fotovoltaice na 3,2 GW (pro srovnání v ČR je zhruba 2,3 GW solárních elektráren). Podpora pro nové solární elektrárny formou aukcí je také legislativně ošetřena v Maďarsku a na Slovensku. Česko je poslední stát V4, který aukce nevyužívá. Aukce pro fotovoltaiku se s úspěchem objevují také v Nizozemí, Francii, Itálii, Řecku či Španělsku.

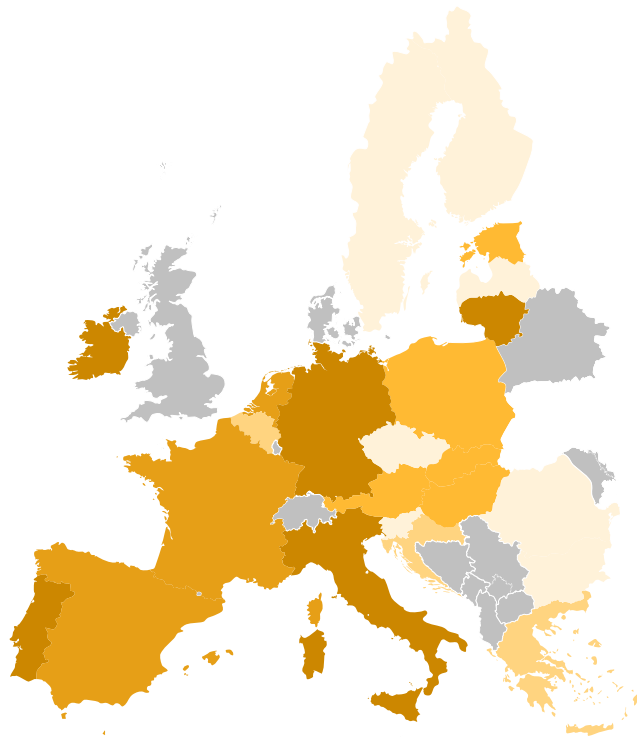
Výsledky aukcí solárních nabídek ve vybraných státech EU

Lze očekávat, že první české výsledky aukcí se budou pohybovat okolo hladiny cen silové elektřiny nebo lehce nad ní. Následně mohou klesat k aktuálním cenám uplatněným například v Německu nebo Polsku. Garantovaný tržně vysoutěžený výkup zajistí dostupné ceny pro spotřebitele.

Vedle evropských států využívají aukce také další státy světa. S úspěchem fungují v Kazachstánu, Peru, Mexiku, Indii, Jižní Africe nebo také Afghánistánu.

Aukční nastavení v jednotlivých státech EU [čím tmavší barva, tím lepší prostředí]

Vychází z dat SolarPower Europe

S aukcemi určitě:

- ➔ **nedojde k zastavování zemědělské půdy solárními parky.** Jejich umístění je jasně definované podmínkami výstavby. Mohou vznikat pouze na střechách budov a na tzv. brownfieldech, bývalých dolech, vodních plochách nebo tzv. projekty agrivoltaiky - tedy ideálního spojení zemědělství a produkce čisté energie
- ➔ **nedochází ke konkurenci s Modernizačním fondem.** Naopak se vhodně podporují k naplnění cílů dekarbonizace české ekonomiky
- ➔ **dojde k efektivní podpoře bioplynu smysluplnějším přeřazením do podpory produkované elektřiny.** Lokality s novými bioplynkami budou vznikat dle přístupu k biologicky rozložitelnému materiálu, což dává také environmentální smysl snížením nároků na dopravu.